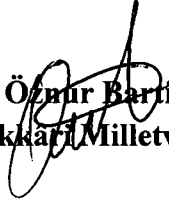

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznür Birtin
Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimiz Çukurca ilçesine bağlı Üzümlü köyü ile sınır kapısı arasında yer alan ve uluslararası kara yolu niteliği taşıyan güzergâhta, kısa süre önce tamamlanmış olmasına rağmen ciddi zemin çökmeleri, yüzey deformasyonları ve yapısal bozulmalar meydana gelmiştir. Bölgede yaptığımız yerinde gözlemler, yurttaşların başvuruları ve saha incelemeleri; söz konusu yolun birçok kesiminde taşıma kapasitesini kaybettiğini, bazı bölümlerde ise yolun tek şeride düştüğünü ve trafik güvenliğinin ciddi biçimde tehlikeye girdiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu durum, yalnızca teknik bir altyapı sorunu değil; aynı zamanda kamu yönetimi anlayışına, kaynak kullanımına ve denetim mekanizmalarına ilişkin yapısal bir sorunun tezahürü niteliğindedir. Henüz yeni tamamlanmış bir kamu yatırımının kısa süre içinde işlevsiz hale gelmesi; planlama, projelendirme, ihale, uygulama ve denetim süreçlerinin bütüncül olarak sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Anayasa'nın 5'inci maddesinde devlete yüklenen “kişilerin ve toplumun refah, huzur ve güvenliğini sağlama” yükümlülüğü ile 125'inci maddesinde düzenlenen idarenin eylem ve işlemlerinden doğan sorumluluğu birlikte değerlendirildiğinde; yurttaşların can güvenliğini riske atan bu tür altyapı sorunlarının kabul edilebilir olmadığı açıktır. Öte yandan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması esastır. Aynı şekilde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili mevzuat; rekabet, saydamlık, eşit muamele ve kamu denetimini güvence altına almayı amaçlamaktadır.

Ancak somut olayda ortaya çıkan tablo; milyonlarca liralık kamu kaynağı kullanılarak inşa edilen bir yolun kısa sürede deformasyona uğramasıyla birlikte, bu temel ilkelerin sahada karşılık bulmadığı yönünde güçlü bir kanaat oluşturmaktadır. Özellikle ağır tonajlı araç trafiğine açık olan ve uluslararası kara yolu niteliği taşıyan bu güzergâhın; iklim, zemin ve drenaj koşulları yeterince dikkate alınmadan inşa edilmiş olması ihtimali, kamu zararının boyutunu daha da büyötmektedir. Bu bağlamda, söz konusu yolun mevcut hali; kamu kaynaklarının israf edildiği, liyakat ve teknik yeterlilik ilkelerinin gözetilmediği ve denetim mekanizmalarının etkisiz bırakıldığı yönünde ciddi şüpheler doğurmaktadır. Kamu yararının açıkça zedelendiği bu süreçte, sorumluların tespiti, zararların giderilmesi ve benzer durumların tekrarının önlenmesi bakımından kapsamlı bir açıklama yapılması zaruri hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ili Çukurca ilçesi Üzümlü köyü ile sınır kapısı arasındaki söz konusu uluslararası kara yolu projesinin toplam yatırım tutarı nedir? Bu tutarın yıllara ve harcama kalemlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Proje hangi ihale usulü ile gerçekleştirilmiştir? İhale sürecinde rekabetin sağlanmasına yönelik hangi tedbirler alınmıştır? İhaleye katılan ve teklif veren firmalar hangileridir?
3. İhaleyi kazanan yüklenici firma hangi teknik ve mali yeterlilik kriterlerine göre belirlenmiştir? Bu firmanın son beş yıl içinde üstlendiği benzer altyapı projeleri nelerdir?
4. Söz konusu yol için gerçekleştirilen zemin etüdü, jeolojik analiz, drenaj planlaması ve iklim uyum çalışmaları hangi kurumlar tarafından yapılmıştır? Bu çalışmaların sonuçları nelerdir?
5. Yol yapımında kullanılan malzeme türleri ve teknik standartları nelerdir? Bu standartlara uygunluk hangi aşamalarda ve hangi kurumlar tarafından denetlenmiştir?
6. Yapım sürecinde kontrol teşkilatı kimlerden oluşmuştur? Bu süreçte bağımsız denetim mekanizmaları işletilmiş midir?
7. Geçici ve kesin kabul işlemleri hangi tarihlerde yapılmıştır? Kabul sürecinde herhangi bir kusur veya eksiklik tespit edilmiş midir? Edildiyse buna rağmen kabul işlemleri neden tamamlanmıştır?
8. Kısa süre içerisinde meydana gelen zemin çökmeleri ve bozulmalara ilişkin Bakanlık tarafından yürütülen teknik inceleme veya soruşturma bulunmakta mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
9. Söz konusu yolun mevcut haliyle yarattığı trafik güvenliği risklerine ilişkin Bakanlığınızın yaptığı bir risk analizi var mıdır? Bu kapsamda alınan acil önlemler nelerdir?
10. Yüklenici firmaya sözleşme kapsamında tanınan garanti süresi ne kadardır? Meydana gelen hasarların giderilmesi için yüklenici firmaya herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
11. Bu proje kapsamında kamu zararının oluştuğu tespit edilmiş midir? Edildiyse bu zararın tazmini için hangi idari ve hukuki süreçler başlatılmıştır?
12. Hakkâri ili genelinde son beş yıl içerisinde tamamlanan yol projeleri arasında benzer şekilde kısa sürede deformasyona uğrayan başka projeler bulunmakta mıdır? Varsa bunların toplam maliyeti ve sorumluları kimlerdir?
13. Uluslararası kara yolu niteliği taşıyan bu güzergâhın yeniden güvenli hale getirilmesi için planlanan onarım ve güçlendirme çalışmalarının takvimi nedir?
14. Bakanlığınız, altyapı projelerinde kamu kaynaklarının israfını önlemek, kaliteyi artırmak ve denetim mekanizmalarını güçlendirmek amacıyla hangi yapısal reformları hayata geçirmeyi planlamaktadır?
15. Bölgede yaptığımız gözlemler ve yurttaşların yoğun şikâyetleri dikkate alındığında, söz konusu yolun yapım sürecinde kamu yararı ilkesine aykırı işlem tesis edildiği iddiaları hakkında Bakanlığınızca başlatılmış bir idari inceleme var mıdır?